

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН СЯЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕНІКАЎ БЕЛАРУСІ, КІРАУНІЦТВА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАЎ БССР, МІНІСТАРСТВА КІНЕМАТАГРАФІІ БССР і КАМІТЭТА ПА СПРАВАХ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНЫХ УСТАНОВА ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАЎ БССР.

№ 39 (739)

Субота, 17 верасня 1949 года.

Цана 50 кап.

таварышу СТАЛІНУ Іосіфу Вісарыёнавічу

Дакладваем Вам, дарэгі Іосіф Вісарыёнавіч, што 1.600 тысяч пудоў больш, чым да гэтага тэрміну ў калгасы, саўгасы і сялянскія гаспадаркі Беларускай ССР дачэрнілі выкананні дзяржаўнага плана хлеба-нарыхтовак. У гэтым годзе здадзена зерня на 1948 годзе. План здачы харчовых культур выкананы на 110,3 процанта.

Здача хлеба дзяржаве працягваецца.

Сакратар ЦК КП(б) Беларусі Н. ГУСАРАЎ

Старшыня Совета Міністраў Беларускай ССР А. КЛЯШЧОЎ

Упаўнаважаны Міністраства нарыхтовак ССР на Беларускай ССР А. КАРПАЎ

Міністр сельскай гаспадаркі Беларускай ССР С. НАСЦЮК

Літаратура— агульнанародная справа

Прынцыповая большавіцкая крытыка і самакрытыка з'явіліся і з'яўляюцца магутным сродкам паспяховага росту і развіцця савецкай літаратуры. Большавіцкая партыя вучыць нас, што крытыка і самакрытыка з'яўляюцца асноўным законам развіцця нашага грамадства, што далейшы рух наперад немагчымы без сур'ёзнай крытыкі і самакрытыкі, без іх пераадолення.

Літаратурная крытыка — гэта тая сіла, якая дапамагае пісьменніку глыбей асэнсаваць нашу савецкую рэчаіснасць, раскідвае законы развіцця сацыялістычнага грамадства, сіла, якая накіроўвае ўвагу пісьменніка на адлюстраванне ў мастацкіх творах найбольш важных і актуальных праблем сучаснасці. Яна з'яўляецца неад'емнай часткай савецкай літаратуры.

На ўсім этапе развіцця нашай літаратуры большавіцкая крытыка спрыяла паспяховаму творчаму росту савецкіх пісьменнікаў, змагалася за высокую ідэянасць, за ўдасканаленне майстэрства, вяла існуючы бар'ераў з умяшчэннем вярхоўнай тэмаі на літаратурным фронце.

Наша крытыка заўсёды павінна быць прасякнута большавіцкай партыйнасцю, палітычнасцю, гарачай любоўю да сваёй Радзімы, да самай перадавой у свеце савецкай літаратуры. У сваёй практычнай дзейнасці крытыка павінна кіравацца не лімітамі асабістых інтарэсаў і меркаваннямі, а інтарэсамі сацыялістычнага грамадства. Занядбанне гэтых асноўных прынцыпаў ідзе на шкоду развіццю савецкай літаратуры, на шкоду інтарэсам нашай Радзімы.

Большавіцкая партыя, партыйны друкар, выдательца ўказвае пісьменніку правільнае адстаўанне літаратурнай крытыкі ад задач, якія ставіць перад савецкай літаратурай. Партыя і партыйны друкар у сваёй прамове адстаўанне літаратурнай крытыкі, якая заключаецца ў тым, што асабісты літаратурны свае асабісты інтарэсы паставіць вышэй інтарэсаў дзяржавы, кіравалася ў сваёй дзейнасці беспрышчасцю, угоднасцю, праліцельскімі адносінамі.

Гэтыя якасці характэрны і для работ газет «Літаратура і мастацтва», на што зусім правільна і свачасова ўказвае газета «Праўда» ў артыкуле «Свая рука ўладкавае і газета «Савецкая Беларусія» ў артыкуле «За прынцыповую большавіцкую літаратурную крытыку».

Газета «Літаратура і мастацтва» яшчэ да гэтага часу не зробіла баявым органам Савеза савецкіх пісьменнікаў БССР, органам, які паспяхова змагаецца за развіццё партыйнай большавіцкай літаратурнай крытыкі.

Газета «Літаратура і мастацтва» яшчэ поўнаю не выкарыстаў указанні ЦК КП(б) Беларусі, які прапавідаў пачаць з усімі правамі ўдзельнічаць і саапрацоўваць з крытыкай, разгортваючы прынцыповую, большавіцкую, палітычна вострую крытыку, кіруючыся ў адным творах літаратуры і мастацтва палітычнай савецкай дзяржавы, інтарэсамі савецкага народа.

На старонках газеты менавіта сунірачывыя асобы адных і тых-жа літаратурных твораў, празмернае захаванне адных твораў або пераключэнне разуме другіх, што сведчыла аб беспрышчасці рэдакцыі ў адным з публічных літаратурных з'яў, аб адсутнасці шчырай думкі па тэму ці іншаму твора.

Газеты «Праўда» і «Савецкая Беларусія», а таксама пісьменніцкая грамадскасць зусім правільна ўказалі, што газета дала сунірачывую ацэнку аповесці А. Кулавоўскага «Гартаванне», надрукаваўшы артыкулы К. Губарвіча «Герой і рэвалюцыя» і С. Майкравіча «Творца станаўленне». Газета таксама была непасрэдна ў адпачынку А. Зарыцкага «Світанак сэрца». Пасля ёнотай адпачыну ў артыкуле Д. Панчанкі, газета праз некалькі час надрукавала артыкул В. Віткі «Маштабы, неадпаведныя месцы», у якім гэтай паэме дадзена поўнае адмоўнае ацэнка.

Разам з тым, газета прадстаўляла свае старонкі для аднабоковых і навархоўных рэцэнзій, у якіх бесагаворачна захавалася творы пасобных пісьменнікаў. Прыкладам такой угодніцкай крытыкі з'яўляецца рэцэнзія Дамілы Гваздоўча «Апошні працяг нашай патрыяты» аб аповесці П. Кавалева «Апрыэль».

Газета «Літаратура і мастацтва» падчас гугляла прынцыповасць і аб'ектыўнасць у ацэнцы твораў пісьменнікаў старабытага

пакалення, крытыкавала іх з агладкай, робячы сідкі на аўтарытэты. Бачыцца адкрыта, на-большавіцкую, гаварыць аб недахопах творчасці сярэбных пісьменнікаў, газета імкнулася абысці маўчаннем асноўныя творы гэтых пісьменнікаў. У выніку такой базавасці некаторыя новыя творы беларускай літаратуры не апыралі на старонках газеты належнай ацэнкі.

Многія рэцэнзіі, якія змяшчаліся ў газете «Літаратура і мастацтва», з'яўляюцца павярхоўнымі, камантатарскімі. Рэцэнзенты сымпалі сваю ўвагу пераважна на пераказе зместу твора, не азнаўваючы яго ідэя-мастацкіх якасцяў, адраўваючы твор ад творчасці пісьменніка, не паказваючы, што новае ўносіць аўтар у нашу літаратуру.

Газета мала змяшчала вострых праблемных артыкулаў, на яе старонках адсутнічалі творчыя дыскусіі па важнейшых пытаннях літаратурнай спадчыны, не аддавала належнай увагі творчым пытанствам мовы і літаратуры. Дыскусіі, якія час ад часу ўзніклі на старонках газеты, не заўсёды даводзілі да канца і тым самым не дасягалі сваёй мэты. Прыкладам гэтаму можа служыць дыскусія на пытанне мовы і беларускага правапісу. У гэце адсутнічае катэгорыянае абмеркаванне змяшчаемых матэрыялаў. Гэта з'явілася прычынай таго, што на старонках газеты былі надрукаваны матэрыялы, у якіх неаб'ектыўна асвятляліся пазасюжны пазіцыі літаратурнага жыцця. Газета «Праўда» ў № 244 ад 1-га верасня 1949 года ў артыкуле «Свая рука ўладкавае» зусім правільна крытыкавала галоўнага рэдактара газеты «Літаратура і мастацтва» М. Горына за неаб'ектыўную пазіцыю ў ходзе спрэчак на партыйным сходзе, дзе пісьменнікам П. Глебкам і К. Крывічой крытыкавалася п'еса М. Горцава і М. Пастухавіча «Кветка Цянь-Шаня». Газета «Праўда» справядліва пісала:

«У рэдакцыі газеты «Літаратура і мастацтва» прамова К. Крывічой прыгадалі, прычасалі, а канкрэтную крытыку замянілі прашчыстымі намакмі на безмянных аўтараў».

Адсутнасць прынцыповасці, аб'ектыўнага падыходу да ацэнкі літаратурных з'яў, якіх менавіта ў пазасюжных артыкулах, надрукаваных у газете «Літаратура і мастацтва», не спрыяла справе паспяховага разгортвання большавіцкай крытыкі і самакрытыкі.

Слаба працавала газета ў справе пашырэння кола аўтараў, не займаючыся вырошчваннем маладых кадраў крытыкаў і літаратуразнаўцаў.

Поўнаю ўведзены памылкі і недахопы, якіх менавіта ў рабоце газеты «Літаратура і мастацтва», рэдакцыя і рэдакцыя прыкладуць усе свае сілы і намаганні, каб разгарнуць на старонках газеты прынцыповую большавіцкую крытыку і самакрытыку і ператварыць газету ў баявую трыбуна грамадскай думкі. Ліквідаваць адстаўанне беларускай літаратурнай крытыкі ад агульнага стану і надаць беларускай літаратуры — прамы і неспарядны абавязак газеты «Літаратура і мастацтва».

Каб паспяхова выканаць гэтыя пачыненні і адказныя задачы, газета будзе трымаць больш шырокае сувязь з пісьменніцкай арганізацыяй, прыцягваць да ўдзелу ў крытычнай рабоце майстроў мастацкага слова, чужа прыслухоўваюцца да голасу грамадскасці, шырока прадстаўляць свае старонкі для выступленняў чытацкай па творах беларускіх пісьменнікаў.

Газета ў большавіцкай аб'ектыўнасці будзе ставіцца да літаратурнай справы, як да агульнанароднай справы. На яе старонках не павінна быць месца ўгодніцтву, схіленню перад аўтарытэтам, сямейнасці і дружнасцю.

Газета будзе ўздымаць на сваіх старонках пытанні сацыялістычнага рэалізма, пытанні тэорыі і гісторыі літаратуры, друкаваць праблемныя артыкулы, назадаваць творчыя дыскусіі, якія спрыялі-б павышэнню майстэрства пісьменнікаў, дапамагалі-б глыбейшаму адлюстраванню ў творах нашай сучаснасці.

У аснове сваёй дзейнасці газета «Літаратура і мастацтва» павінна пакласці ўказанні большавіцкай партыі па ідэялістычных пытаннях, прынцыпы большавіцкай партыйнасці. Толькі пры такіх умовах газета зможа поўнаю выканаць паставлены перад ёю задчы.

Газета будзе ўздымаць на сваіх старонках пытанні сацыялістычнага рэалізма, пытанні тэорыі і гісторыі літаратуры, друкаваць праблемныя артыкулы, назадаваць творчыя дыскусіі, якія спрыялі-б павышэнню майстэрства пісьменнікаў, дапамагалі-б глыбейшаму адлюстраванню ў творах нашай сучаснасці.

У аснове сваёй дзейнасці газета «Літаратура і мастацтва» павінна пакласці ўказанні большавіцкай партыі па ідэялістычных пытаннях, прынцыпы большавіцкай партыйнасці. Толькі пры такіх умовах газета зможа поўнаю выканаць паставлены перад ёю задчы.

Газета будзе ўздымаць на сваіх старонках пытанні сацыялістычнага рэалізма, пытанні тэорыі і гісторыі літаратуры, друкаваць праблемныя артыкулы, назадаваць творчыя дыскусіі, якія спрыялі-б павышэнню майстэрства пісьменнікаў, дапамагалі-б глыбейшаму адлюстраванню ў творах нашай сучаснасці.

Дваццаць пяты том Твораў В. І. Леніна

Вышаў у свет дваццаць пяты том чацвёртага выдання Твораў В. І. Леніна, надрукаваны да друку Інстытутам Маркса—Энгельса—Леніна пры ЦК ВКП(б).

У дваццаць пяты том уваходзяць творы, напісаныя В. І. Леніным з чэрвеня па верасень 1917 года—у перыяд падрыхтоўкі Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Том адраўваецца выступленнямі В. І. Леніна на I Усерасійскім з'ездзе Совету рабочых і салдацкіх дэпутатаў. У гэтых выступленнях, а таксама ў артыкулах «Заблытаўшыся і запалоханым», «Сунірачывыя пазіцыі», «Восемнаццаце чэрвеня», «Рэвалюцыя, наступленне і наша партыя», «Куды прывялі рэвалюцыю эсеры і менавіта?», «Бласавы зрух» Ленін выкрывае контррэвалюцыйную палітыку Часовага ўрада і згодна з ім павінен быць аб'яўлены аб'ектам рэвалюцыйнага праграму барацьбы за вырашэнне асноўных пытанняў рэвалюцыі і растлумачвае, што толькі

ўлада Совету можа вывесці краіну з вайны і разрухі, дабіцца міру і даць зямлю сялянам.

У рабце артыкулаў «Палітычныя станаўленні», «Да лозунгаў», «Аб канстытуцыйных ілюзіях», «Урокі рэвалюцыі»—Ленін намячае новую тактыку большавіцкай партыі ў сувязі з рэзка змяніўшайся пасля паездкі 3—5 ліпеня палітычнай абстаноўкай у краіне.

У рабоце «Пагражаючая катастрофа і як з ёю змагацца» Ленін падае эканамічную платформу большавіцкай партыі і робіць вывад, што адзіным сродкам выратавання краіны ад надыходзячай катастрофы з'яўляецца пралетарская рэвалюцыя.

У том уваходзіць выдатная праца «Дзяржава і рэвалюцыя», у якой Ленін развіў марксісцкую тэорыю аб дзяржаве і абарону яе ад скажэння і апацнення апаратунамі.

У том уваходзіць сем артыкулаў, якія не ўваходзілі раней у Творы В. І. Леніна. У артыкулах «Савоз для спынення рэвалюцыі», «Знешняя палітыка рускай рэвалю-

цыі», «Кіруючыя і адказныя партыі» Ленін тлумачыць, што Часовы ўрад ёсць савоз капіталістаў з менавіта і эсерамі для ліквідацыі рэвалюцыі, што віна за правядзены контррэвалюцыйную палітыку і ўнутраную палітыку і надыходзячую на краіну катастрофу падае на кіруючыя згодніцкія партыі. У артыкуле «Ін Радзінкі апраўдваецца» Ленін выкрывае былыя старшыню IV Дзяржаўнай думы Радзінку ва ўрады пракаватара Маліноўскага.

У артыкулах «Новая справа Дрэйфуса», «Удзячысць князю Г. Е. Львову» Ленін выкрывае праказальныя метады, ужываемыя ўрадам Керенскага ў барацьбе супраць большавікоў. У артыкуле «Усё ўлада Советам!» Ленін абрунтоўвае лозунг большавіцкай партыі аб пераходзе ўсёй дзяржаўнай ўлады ў рукі Совету.

Усе творы, якія ўвайшлі ў том і адносіцца да перыяду пасля ліпеніскіх дзён 1917 года, былі напісаныя Леніным у палоні, які ам прыходзілася хвацка ад праследванняў Часовага ўрада.

І. КАЗЛОЎ

ШЛЯХ ШЧАСЦЯ

Уз'яднанне заходніх абласцей Беларусі ў адзінай Беларускай Савецкай дзяржаве адкрыла шырокія перспектывы для працоўных гэтых абласцей у пераадоленні вядзучай культурнай адсталасці, у хуткім далучэнні да перадавой савецкай культуры.

У выніку гвалтоўнага адрыўу імперыялістамі ў 1920 годзе часткі беларускіх зямель ад савецкай Радзімы працоўныя заходніх абласцей аказаліся пазавуленымі ўсіх магчымасцяў культурнага развіцця. Памешчыцка-капіталістычны ўрад Польшчы рабіў усё магчымае, каб трымаць народ у цемры. Вылі закрыты школы на нацыянальнай беларускай мове, забаронена выданне беларускіх газет, часопісаў, літаратуры. Не было тэатраў, клубоў, бібліятэк. Нават беларуская песня была забаронена. Працоўныя спыталі свае любімыя нацыянальныя песні ўноўно, пагасла.

Сярэднія навучальныя ўстановы, колькасць якіх была вельмі мала, ілі недаступны для дзяцей працоўных. Каб вучыцца ў гімназіі, неабходна было плаціць ад 500 да 700 злотых у год.

Рабочыя і сяляне жылі ў неўцыве і цемры. 70 процантаў працоўных былі непісьменнымі.

Толькі ў выніку ўстаўлення савецкай ўлады, у выніку ўз'яднання беларускага народа ў адзінай Беларускай Савецкай дзяржаве працоўныя заходніх абласцей атрымалі шырокі доступ да асветы, культуры, навукі. Гарыды і сілы накрывілі густой сеткай пазавоўных, няпоўных сярэдніх і сярэдніх школ. Ужо ў 1940 годзе было адкрыта каля чатырох тысяч школ на роднай беларускай мове. Для дзяцей працоўных былі шырока адчынены дзверы ў сярэднія і вышэйшыя навучальныя ўстановы. У абласных, гарадскіх і раённых цэнтрах пачалі выдавацца газеты па роднай мове. Адраўваецца пачаць драматычныя тэатры, стая кінотэатры, чытаць інстытуты і дванаццаць тэхнікумаў. Насельніцтва атрымала бясплатную медыцынскую дапамогу, — былі адкрыты паліклінікі, бальніцы, амбулаторыі, радыёстанцыі дамы, дзіцячыя кансультацыі і яслі.

На прадымствях, у вёсках і сёлах пачалася будаўніцтва клубоў, Дамоў культуры, хат-чытальні, бібліятэк. Праводзілася вельмі работа па ліквідацыі непісьменнасці і малалітвеннасці сярод дарослага насельніцтва ў вачэрніх школах і лікпунктах.

Напад нямецкіх фашыстаў на нашу краіну часова спыніў стварэнне мірнаму працу савецкіх людзей і культурнае будаўніцтва. Нямецкія варыары за час акупачнага знішчылі ўсе ўстановы культуры заходніх абласцей, разбурылі нацыянальныя помнікі.

Толькі пасля разгрому Савецкай Арміі нямецка-фашысцкіх захоўнікаў і вызвалення савецкіх зямель працоўныя злеў змаці прыступіць да мірнага будаўніцтва.

З часу выпянення чорных зграй нямецкага імперыялізма з нашай зямлі прайшло крыху больш за пяць год. Тэрмін невядлікі, але якія вельмі змены адбыліся за гэты час! Разбураныя гарыды і сілы ўстаюць у памяншчачу, янча больш прыгожымі і вельлічымі.

Працоўныя заходніх абласцей, атрымліваючы штодзённую падтрымку Савецкага ўрада, большавіцкай партыі і савітоў вальікага правадзяра і нстаўніча гаварыша Сталіна, з дапамогаю ўсіх чарадоў Савецкага Савеза і, у першую чаргу, вальікага рускага народа, разам з усім беларускім народам паспяхова залечваюць шыжкі ганы вайны.

Прамысловасць заходніх абласцей ужо ў 1948 годзе выпусціла вальівай прадукцыі на 145,6 процанта больш, чым у 1940 годзе. У вёсцы паспяхова праходзіць калектывізацыя. На 5-е верасня створана тры тысячы калгасоў. Колькасць новых калгасоў павялічваецца з кожным днём.

Лобяг з гэтым ідзе вальікае культурнае будаўніцтва. Цяпер у заходніх абласцях прадуць 4.226 школ, у якіх навучаецца 505 тысяч дзяцей. Прадуць пяць наступных і адзін педагогічны інстытут, 34 тэхнікумы. У вышэйшых і сярэдніх навучальных установах рэспублікі вучацца тысячы юнакоў і дзяўчат заходніх абласцей, якія хутка стануць спецыялістамі ў розных галках народнай гаспадаркі. Праводзіцца вальіка работа па ліквідацыі непісьменнасці і малалітвеннасці. У Пінскай, Баранавіцкай і Маладзечанскай абласцях заканчваецца ліквідацыя непісьменнасці.

У заходніх абласцях выраста вальіка сетка культурна-асветных устаноў. Прадуць 1.173 хаты-чытальні і сельскія клубы, 1.732 чыравыя куклі, 178 сельскіх Дамоў культуры і 73 раёныя Дамы культуры. Вырасла значная сетка масавых бібліятэк, з іх—5 абласных, 9—гарадскіх, 78—раённых, 11—дзіцячых, 73—сельскіх, а таксама 1.126 бібліятэк пры хатках чытальні і сельскіх клубоў. Кіжаны фонд усіх масавых бібліятэк складае 1.523,2 тысяч экзэмпляраў. Прадуць 6 музеяў.

Культурна-асветныя ўстановы праводзяць вальікую работу сярод насельніцтва. Пры дамах культуры і хатках-чытальні да пачатку палівы работ працаваў 655 гуртоў, у якіх 6.545 калгаснікаў, работнікаў саўгасоў, МТС і савіта-аднаасобнікаў вучыліся перадавой савецкай аграрна-лічынцу навуку.

Савецкая ўлада адрыла шырокія шляхі для развіцця народнай творчасці і самадзейнасці. У заходніх абласцях прадуць жыць дух з пазавоў тысяч гуртоў мастацкай самадзейнасці, у якіх удзельнічае больш 40 тысяч чалавек. Удзельнікі гэтых гуртоў вядуць актыўную культурна-масавую работу сярод працоўных.

Усеагульнае прызнанне атрымаў сялянскі хор вёскі Вальікае Наддзесьне, Баранавіцкай вобласці, які прамы ўдзел у рэспубліканскім алімпіаде мастацкай самадзейнасці, прысвечаным 30-годдзю Беларускай ССР. Хор стварыў новую песню «Нам прысвечана Масква падраўненне», якая вырваецца не толькі ў Беларусі, але і ў Маскве за ле месцамі. У ліку лепшых калічываў мастацкай самадзейнасці рэспублікі гэты хор быў запрошаны ў сталіцу нашай Радзімы Маскву для ўдзелу ў святочных канцэртах, прысвечаных 30-годдзю Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Заслужваюць быць азнаўчанымі калічывым мастацкай самадзейнасці Грандыцкай хата-чытальні, Прудзінскай вобласці, і Клецкага раёна Дома культуры, Баранавіцкай вобласці, якія дысканала вальікаш народным песнямі і танцавальным майстэрствам.

Адной з лепшых хат-чытальні рэспублікі з'яўляецца Вальіка-Рожанка хата-чытальні, Гашавіцкага раёна, Пінскай вобласці. Яна знаходзіцца ў добрым памішчэнні, лабудаваным метадом народнай будоўлі. У вітрынах і выстаўках хата-чытальні ярка паказана перавагі буйнай калгаснай гаспадаркі перад дробнай індывідуальнай, поспехі калгаснага будаўніцтва ССР, трэбадчыі план развіцця грамадскай жытэлагадоўлі. Бібліятэка хата-чытальні налічвае 1.850 кніг, атрымлівае шмат часопісаў і газет. Пры хата-чытальні прадуць

лекторыі, у якіх за 6 месяцаў 1949 года прычытана 28 лекцый. Сярод іх—лекцыі на тэму: «Ленін і Сталін—арганізатары Савецкай дзяржавы», «Асноўныя правы і абавязкі грамадзян СССР», «Сіла і жыццёвасць калгаснага ладу», «Аб трохгоднім плане развіцця грамадскай жытэлагадоўлі», «Аб паходжанні жыцця на зямлі» і іншыя.

Да ліку лепшых культурна-асветных устаноў заходніх абласцей треба аднесці: Пастаўскую раённую бібліятэку, Маладзечанскай вобласці, Ланьскі Дом культуры, Баранавіцкай вобласці, Кобрынскі музей і іншыя ўстановы, якія карыстаюцца заслужаным аўтарытэтам сярод насельніцтва.

Далучэнне вельлічымых мас насельніцтва да культуры стала магчымым толькі на аснове сацыялістычнага ладу, які забяспечвае сапраўдны расквіт культуры—нацыянальнай па форме і сацыялістычнай па змесце.

Праведзены сацыялістычны пераўтварэнні змянілі культурнае аблічча вёскі. Гэта наглядна бачна на прыкладзе двух вёсак Баранавіцкай вобласці.

Дзесяць гадоў таму назад большасць жыхароў вёскі Турец, Мінскага раёна, Баранавіцкай вобласці, батрылі ў палі. Цяпер тут створаны калгас, які а'ядноўвае ўсё савіта вёскі. Паоудавана свая бальніца, ашэка, ветэрынара-фельдшэскі пункт, бібліятэка, радыёвузел, паштова аддэка. Насельніцтва Турца амлісвае ето экзэмпляраў газет і часопісаў. 20 юнакоў і дзяўчат гэтай вёскі вучацца ў вышэйшых навучальных установах.

Вёска Лань, Несвіжскага раёна, Баранавіцкай вобласці, у мінулым нічим не адрознівалася ад вёскі Турец. Цяпер у вёсцы арганізаваны калгас «Ленінскі шлях», які аб'яднаў 79 сялянскіх гаспадарак. Савецкая ўлада пабудавала сярэднюю школу, дзе навучаюцца сотні дзяцей калгаснікаў і сялян, сельскі Дом культуры і багатая бібліятэка і срашанарнай кіностановаўкі. Калічывы мастацкай самадзейнасці вёскі налічвае ў сваім складзе больш 50 чалавек. Фізікультурны калічывы—45 юнакоў і дзяўчат. 6 жыхароў вёскі атрымалі вышэйшую адукацыю і прадуць настаўнікамі, 33 чалавекі вучацца ў вышэйшых навучальных установах—у вельлічымых медыцынскім інстытуце, юрыдычным інстытуце і іншых.

І так—у кожнай вёсцы.

У заходніх абласцях адраўваецца сапраўдны культурныя рэвалюцыя, якая далучае шырокі масы насельніцтва да ведаў, узбагачае іх духоўнае аблічча, выходзіць ў духу сацыялістычнага разумення нашай.

Працоўныя заходніх абласцей у кароткі тэрмін робяць імклівы рух ад адсталасці да прагрэсу, ад цемры і неўцывы да высокай і ўсеабавай культуры.

Гэта стала магчымым дзякуючы штодзённым клопатам і ўвазе партыі Леніна—Сталіна.

Вось чаму працоўныя заходніх абласцей, ідуць наустрач 10-годдзю ўз'яднання Беларускага народа ў адзінай Беларускай Савецкай дзяржаве, выказваюць гарачую любоў і адданасць партыі большавікоў, Савецкаму ўраду, сравадшы працоўных усяго свету тварышу Сталіну за вызваленне ад прыгнёту і эксплуатацыі, за вызваленне ад цемры і неўцывы і хуткае далучэнне да перадавой культуры свету—савецкай сацыялістычнай культуры.

Максім ТАНК

Мінула дзесяць год

Мінула дзесяць год з тых незабыўных дзён, Наі зазала сонца Над наей краінай, І сень няволі зні, Ян беспасветны сон, Ян жудасны туман, Што засліла даліны.

